

DR. PINTÉR TÜNDE KORNÉLIA¹
ÉVFORDULÓS KORTÁRS ZENESZERZŐK AZ SZTE JGYPK
MŰVÉSZETI INTÉZET ÉNEK-ZENE TANSZÉKÉN

90 éve született Balassa Sándor, Papp Lajos és Vántus István, 120 éve született és 25 éve hunyt el Farkas Ferenc zeneszerző, idén 70 éves Anne Terzibaschitsch, 60 éves Tóth Péter zeneszerző

Fotó: Ocskó Ferenc

2025. március 24-én kortárszenei délelőtti címmel emlékeztek meg az SZTE JGYPK Ének-Zene Tanszék oktatói és hallgatói a XX-XXI. század jeles zeneszerzőire. Az idei év olyan szempontból is figyelemreméltó, hogy három 1935-ben született zeneszerző; Balassa Sándor, Vántus István és Papp Lajos, valamint további három komponista – köztük Farkas Ferenc, Tóth Péter és Anne Terzibaschitsch – születésnapja idén kerek évfordulóhoz érkezett. A kortárszenei délelőtti koncertműsora a fent említett zeneszerzők műveiből állt össze. Jelen tanulmányban rövid betekintést kívánunk nyújtani a szerzők életébe és zenei pályafutásukba

¹ A szerzőről: **Dr. Pintér Tünde Kornélia** az SZTE JGYPK Művészeti Intézet Ének-Tanszék oktatója és az ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium énektanára. 2021-ben szerzett PhD fokozatot „Az iskolai és iskolán kívüli zenei nevelés társadalmi megítéléséről” végzett kutatásával.

Balassa Sándor
(Budapest, 1935. január 20. – Budapest, 2021. május 14.)

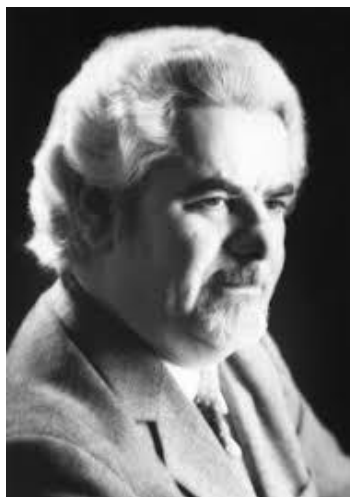
(nemzetmuvesze.hu)

Balassa Sándor Kossuth, - és Erkel Ferenc-díjas zeneszerző idén lenne 90 éves. A zeneszerző legjelentősebb művei között említjük a Rekviem Kassák Lajosért című oratóriumot, Az ajtón kívül című operát, illetve az op. 76. Fantázia hárfára és vonószekarra című műveit. A zeneszerző fokozottan érdeklődött az irodalom iránt, ebből kifolyólag dalaihoz és kórusműveihez olyan írók és költők verseiből válogatott, mint például Ady Endre, József Attila, Weöres Sándor, Kosztolányi Dezső, Wass Albert, Csukás István, Juhász Gyula. Ugyanakkor vokális művei között olyan dalokat is találunk, melyek szövegét maga a zeneszerző írta. Ide soroljuk például a Dalok a Rottenbiller utcából című dalciklusának néhány dalát (Sziklák alatt, Ó, akkor is, Meghúzzák a harangot, Búcsú nélkül, Ahogy várlak, Csillag és virág), illetve kórusművei közül a Nyári éj című nőikarra komponált alkotását.

A zeneszerző további művei között fellelhetők történelmi eseményekhez fűződő alkotások (Csaba királyfi op. 46, op. 69, Hunok völgye op. 69, Trianon op. 112), iskolai-zenepedagógiai művek (például Iskolai hangjegyfűzet op. 23), zongoradarabok (Öt testvér op. 5., Láda fia I-II. op. 113. és 120, Tizenkét könnyű zongoradarab op. 123, Három szonatina zongorára op. 131), kamarazenei művek (Kvartett fafúvókra op. 127, Tavaszváró kettősök hegedűre és angolkürtre op. 125), zenekarra íródott művek sora (Egy álmodozó naplója op. 35). Balassa Sándor alkotásainak egyik érdekessége a bonyolult ritmusképletek alkalmazása, valamint a népzenei hagyományaink megőrzése és ápolása, amely során a zeneszerző számos esetben komponált népzenei hangszereinkre – cimbalomra, tárogatóra – műveket. A népi hangszerek mellett szinte valamennyi szimfonikus

zenekari hangszerre (többek között fuvolára, oboára, klarinétra, fagottra, trombitára, kürtre, hegedűre, brácsára, csellóra, hárfára), valamint gitárra és angolkürtre is szerzett zenét.

Vántus István
(Vaja, 1935. október 27. – Debrecen, 1992. július 9.)

(vantustarsasag.hu)

Vántus István zeneszerző idén lenne 90 éves. A Nyírség északi területén született zeneszerző zenei tanulmányait Debrecenben, majd Budapesten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés szakán folytatta. Munkásságának jelentős része Szegedhez fűzték.

A zeneszerző munkásságát és életművét Újváriné dr. Illés Mária, szegedi zenetörténész több tanulmányában részletezi. Vántus István művei között említjük oratórikus és vokális műveit, kórusműveit (Magvető ballada, Jelenések könyve, Naphimnusz), szimfonikus és kamaraműveit (többek között Burlesca, Hommage à J. S. Bach, Meditatio, Rézdomborítás Ady Endre emlékére), operáit (A három vándor, Aranykoporsó), zongoraművét (Két kis zongoradarab), szimfonikus műveit (Concertino, Trilogia I-III., Horizontok).

Köztudott, hogy a zeneszerző legendás sakkozó volt. Vántus a sakk iránti szenvedélyét zenéjében is megörökítette (Sakk-zene, 1992). Vántus István életművét és zeneszerzői tevékenységét több rangos elismeréssel jutalmazták, köztük Erkel Ferenc-díjjal (1976), SZOT-díjjal (1973), valamint Bartók-Pásztory-díjjal (1989). Az ő nevét viseli a GFE Vántus István Zeneművészeti Szakgimnázium, melynek 32 éven keresztül tanára volt, valamint az évente megrendezésre kerülő, szegedi Vántus István Kortárszenei Napok elnevezésű rendezvény.

Papp Lajos
(Debrecen, 1935. VIII. 18. – Oldenburg, Németország, 2019. I. 17.)

(emb.hu)

Papp Lajos zeneszerző és zenepedagógus elsősorban a kezdő zongoristák számára írt kötetei (Zongora ABC I. II. kötet, 27 kis zongoradarab, 22 kis zongoradarab, Csordapásztorok) által vált híressé. Zenei tanulmányait Debrecenben és Budapesten végezte. Harmincas éveiben zongora és zeneszerzés tanárként tevékenykedett Budapesten. Szoros kapcsolatot ápolt Dobszay László zenetörténésszel (1935-2011), akivel a zenetörténet oktatás megreformálásán, a népdalkincs megőrzésén és ápolásán dolgoztak közösen. Ezt a célt szolgálta zongoraiskolája, melynek első kötetének 43%-át népdalok, szintén 43%-át gyakorlatok, 14%-át pedig műzenei szemelvények teszik ki. A zeneszerző 1973-ban a németországi Oldenburgba költözött, és a helyi zeneiskolában zongora és zeneelmélet tanárként tevékenykedett. Papp Lajos pedagógiai művei nemcsak hazánkban, hanem Németországban és Franciaországban is megjelentek.

Farkas Ferenc
(Nagykanizsa, 1905. december 15. – Budapest, 2000. október 10.)

(mma.hu)

Farkas Ferenc a XX. század egyik legjelentősebb magyar zeneszerzője és zenetanára volt. Életművét rendkívül változatos és gazdag repertoár jellemezte (vokális, színpadi és zenekari művek, filmzenék). Zenéjére nagy hatással volt a magyar népzene, valamint a későromantikus olasz zene (tanárának, Ottorino Respighinek köszönhetően). Vokális művei közül kiemelkedik a Gyümölcskosár című dalciklusa, illetve A bűvös szekrény című vígoperája. A zeneszerző fokozottan érdeklődött az idegen nyelvek iránt, mintegy 8 nyelven beszélt. A zeneszerzés mellett nagy jelentőséggel bírt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végzett pedagógiai munkássága, amely során olyan növendékeket nevelt fel, mint például Kocsár Miklós, Kurtág György, Ligeti György, Szokolay Sándor, Vass Lajos, Petrovics Emil és Balázs Árpád.

Tóth Péter
(Budapest, 1965. április 11.)

(mma.hu)

Tóth Péter zenészcsaládban nőtt fel; édesapja cimbalom művész, édesanyja középiskolai ének-zenetanár. Gyermekkorában először zongorázni, majd dobolni tanult. Schwarz Oszkár és Kocsár Miklós voltak a tanárai. Művei nemcsak hazánkban, hanem külföldön is népszerűek. Szerzeményei között kimagasló hangsúlyt kapnak vokális művei. 2009-ben a zeneszerző a *Hymnus ad galli canticum* című kompozíciójával megnyerte az AGEC nemzetközi kóruszervezet zeneszerzőversenyét, és elnyerte az Arany Hangvilla-díjat. A *Salve Regina* című kettős kórusra írt kórusműve 2010-ben első díjat nyert a KÓTA Liszt Ferenc születésének évfordulója alkalmából kiírt zeneszerzőversenyen. A zeneszerző életéről és munkásságáról a Magyar Művészeti Akadémia *Felelősséggel minden hang iránt* címmel portréfilmet készített. Tóth Péter zeneszerző és zenepedagógus idén lesz 60 éves.

Anne Terzibaschitsch
(Essen, Németország, 1955. augusztus 5.)

(<https://alchetron.com/Anne-Terzibaschitsch>)

Anne Terzibaschitsch német zeneszerző és zenepedagógus idén ünnepli 70. születésnapját. Gyermekkorában zongorázni, hegedűlni, majd csellózni tanult. Egyetemi zenei tanulmányait Karlsruhe-ban folytatta. Hazájában elismert zongoraművész és zongoratanár. Zongoraművei között találhatunk saját szerzeményeket (Moskauer Nächte – Moszkvai éjjel), klasszikus zenei szemelvények átiratait (Schwanensee – Csajkovszkij: A hattyúk tava), illetve könnyűzenei átiratokat is (The House of the Rising sun).

Felhasznált irodalom:

Balassa Sándor zeneszerző hivatalos honlapja – műjegyzéke
<https://www.balassa.hu/> Megtekintve: 2025. március 25.

Czakó Dóra (2016): Életképek Farkas Ferenc zeneszerzőről. *Parlando: Zenepedagógiai Folyóirat*, 3. sz. https://www.parlando.hu/2016/2016-3/Czako_Dora-Farkas_Ferenc.htm Letöltve: 2025. március 28.

Csüllög Judit (2018): A népzene aránya és szerepe Papp Lajos Zongora ABC köteteiben. *Parlando: Zenepedagógiai Folyóirat*. 1. sz., pp. 1-23.
https://www.parlando.hu/2018/2018-1/Csullog_Judit.htm

Márkusné Natter-Nád Klára (2011): Farkas Ferenc (1905-2000). *Parlando: Zenepedagógiai Folyóirat*. 1. sz. https://www.parlando.hu/2011/2011-1/Farkas_Ferenc_nekrolog.htm Letöltve: 2025. március 29.

Illés Mária (2015): „*Tiszta hangok*”. *Vántus István élete és műve*. SZEK JGYF Kiadó. ISBN 978-615-5455-32-2

Illés Mária (2016): Gyerekdarabok - Álom és játék Vántus István művészetében
https://www.parlando.hu/2016/2016-2/Illes_Maria-Vantus_Gyerekdarabok.pdf

Illés Mária: Vántus István: Gemma – Egy zenei önarckép
https://www.parlando.hu/2015/2015-6/Illes_Maria-Gemma-Vantus.pdf

Terzibaschitsch, Anne életrajza <https://furore-verlag.de/en/women-composer/anne-terzibaschitsch/> Megtekintve: 2025. március 29.

Tóth Péter zeneszerző hivatalos honlapja <http://www.petertoth.net/>
Megtekintve: 2025. március 29.

A Parlando zenepedagógiai folyóiratban megjelent további cikkek:

Elhunyt Papp Lajos zeneszerző, németországi konzervatóriumi professzor.
Parlando: Zenepedagógiai Folyóirat https://www.parlando.hu/2019/2019-1/ELHUNYT-Papp_Lajos.pdf Letöltve: 2025. március 29.

Felelősséggel minden hang iránt – Portréfilm Tóth Péter zeneszerzőről.
Parlando: Zenepedagógiai Folyóirat https://www.parlando.hu/2023/2023-2/Toth_Peter.htm Letöltve: 2025. március 29.

90 éves született Balassa Sándor. *Parlando: Zenepedagógiai Folyóirat*.
https://www.parlando.hu/2025/2025-1/Balassa_Sandor-90.pdf Letöltve: 2025. március 28.